

BOSHLANG‘ICH SINFLARDA INGLIZ TILINI

O‘QITISH MUAMMOLARI

Gulxumor Abdurahmonova

Farg‘ona davlat universiteti

ingliz tili va adabiyoti fakulteti, 4-bosqich bakalavr talabasi

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada Bugungi kunda O‘zbekistonda boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga chet tili, ya‘ni ingliz tilini o‘rgatishda muammolar va ularni hal etish masalalari tahlil qilinadi*

***Kalit so‘zlar:** boshlang‘ich ta‘lim, muammolar, ingliz tilini o‘rgatish, yechim takliflari*

***Аннотация:** В данной статье анализируются проблемы преподавания иностранного языка, а именно английского языка, учащимся начальных классов в Узбекистане сегодня и вопросы их решения.*

***Ключевые слова:** начальное образование, проблемы, преподавание английского языка, решения.*

***Abstract:** This article analyzes the problems of teaching a foreign language, especially English, to Primary school students in Uzbekistan today and the issues of solving them.*

***Key words:** Primary education, problems, teaching English language, solution proposals.*

Hozirgi kunda butun dunyoda globallashuv jarayoni tobora rivojlanib bormoqda. Shu bois mamlakatimizda ta‘lim-tarbiyaga katta e‘tibor qaratilmoqda. Ayniqsa, chet tilini o‘rganish va o‘rgatish bugungi kunda ta‘lim sohasidagi asosiy masala hisoblanadi. Hozirgi kunda yaxshi yashashni istagan insonlar uchun bitta chet tilini bilishning o‘zi yetarli emas. Buning isboti sifatida Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning “Har bir bitiruvchi kamida 2 ta chet tilini mukammal bilishi shart” degan fikrini keltirish mumkin. Shu bois maktablarimizda rus, ingliz, nemis va fransuz tillarini chet tili sifatida o‘qitishga katta mas‘uliyat bilan yondashilmoqda.

Mamlakatimizda, ayniqsa, ingliz tilini o‘qitish boshlang‘ich sinflardan boshlab olib boriladi. Chunki bugungi kunda qaysi sohada bo‘lishimizdan qat‘iy nazar, har birimiz ingliz tilini o‘rganishimiz zarur. Masalan, biznes, tibbiyot, ta‘lim va hatto sportda ingliz tilini o‘rganish sizga shu sohada mutaxassis bo‘lishga yordam beradi. Boshlang‘ich sinflarda ingliz tilini o‘rgatish ta‘lim sohasidagi asosiy muammolardan biriga aylanganining sabablari bor. Bu maqolaning asosiy mazmuni.

Odatda, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining diqqatini dars jarayoniga jalb qilish juda qiyin. Ayniqsa, ularga ingliz tilini o‘rgatish haqiqiy muammo. Chunki boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining ona tili haqidagi bilim va ko‘nikmalari endigina shakllangan, ona tili haqidagi bilimlari mustahkamlanmagan. Shuning uchun ularga chet tilini o‘rgatishda muammolar paydo bo‘ladi. Buning yana bir qancha sabablari bor. Masalan, o‘qituvchining tayyorgarligi va bilimining yetishmasligi. Boshlang‘ich sinflarga dars berishda o‘qituvchilarning ingliz tilini o‘rgatishdagi mahorati va ishonchi ham muhim ahamiyatga ega.

Yuqoridagi sabablarga ko‘ra ko‘plab o‘qituvchilar ingliz tilini o‘qitishda muammolar va qiyinchiliklarga duch kelishadi. Shu bois Prezidentimiz bu borada o‘z fikrlarini bildirdi: “Mamlakatimizda chet tillarini o‘qitishning kelajakka mustahkam poydevor bo‘ladigan yangi tizimini yo‘lga qo‘yish vaqti keldi. Biz raqobatbardosh davlat qurish tarafdorimiz. " Biz o‘z oldimizga maqsad qilib qo‘yganimizdek, bundan buyon maktab, litsey, kollej va oliy o‘quv yurtlari bitiruvchilari kamida 2 ta chet tilini mukammal bilishlari shart!”.

Ayni paytda mamlakatimiz oliy ta‘lim muassasalarini bitirayotgan yosh kadrlar ingliz tilini o‘qitishda yuqorida qayd etilgan muammolarga duch kelmoqda. Buning sababi shundaki, ularda chet tilini o‘rgatish malakasi yetarli emas yoki yosh kadrlar jamiyatga, ya‘ni maktabdagi o‘qitish tizimiga tez ko‘nikmaydi. Shu bois maktabda oliy ta‘lim muassasasi talabalarining o‘quv amaliyoti ustidan nazorat kuchaytirildi. Chunki ularni kelajakda ta‘lim sohasida muammolarga duch kelmasliklari, maktabdagi ta‘lim tizimidan xabardor bo‘lishlari uchun ana shunday pedagogik amaliyot joriy qilingan. Aksariyat hollarda maktab sohasida uzoq yillardan beri ishlab kelayotgan o‘qituvchilar ham chet tilini o‘rgatishda muammolarga duch

kelayotganiga guvoh bo'lmoqdamiz. Buning sababi nimada? Bunday muammolarning asosiy sababi tajribali o'qituvchilarning yangilik yaratishda biroz orqada qolishi yoki o'qituvchilarning eski uslublarga yopishib qolganligidir. Chunki hozir ilg'or texnologiyalar asri va bu yoshdagi bolalar biz o'ylagandan ham ko'proq bilim olishga qodir. Ko'pgina ota-onalar farzandlarini bog'cha yoshida chet tilini yaxshi biladigan repetitorlarga ishonib topshirishadi. Mamlakatimizda ham shunday bilimdon kadrlarga ega xususiy bog'chalar ko'p. Prezidentimizning "Maktabda o'qitish uslubi o'zgarmasa, ta'lim sifati, mazmuni, muhiti o'zgarmaydi" degan fikrlari buning yaqqol isbotidir. Shunday ekan, barcha o'qituvchilar izlanuvchan bo'lishi, yangilik yaratishdan charchamasligi kerak.

Yuqorida sanab o'tilgan barcha muammolar jamiyatimiz kelajagiga jiddiy tahdid solishi mumkin. Chunki ta'lim va ma'naviyat inson hayotining asosiy mazmunidir. Bu xavfning oldini olish uchun bu muammolarga yechim topib, ularni bartaraf etishimiz zarur. Buning uchun, birinchi navbatda, bolalarga kelajakda o'z sohasining yaxshi mutaxassisi bo'lib yetishishlari uchun kamida 2 ta chet tilini mukammal bilishlari zarurligini, endilikda ular xorijiy davlatlardan do'st orttirishlari mumkinligini singdirishimiz kerak. yaxshi. O'qituvchilar bolalarni shunday fikrlashga o'rgatish bilan birga, ularning yetarli bilimga ega ekanligini amalda isbotlashlari kerak. Shu maqsadda o'qituvchilarning dars jarayonida ingliz tiliga oid qiziqarli mashg'ulotlardan foydalanishi samarali natijaga erishish omili bo'ladi. Chunki boshlang'ich sinf o'quvchilarining yoshi va diqqatini hisobga olgan holda o'yinlardan foydalanish ularning til o'rganishga qiziqishini oshiradi. Buning uchun o'qituvchilardan biroz harakat va izlanish talab etiladi. Bunga quyidagi mashqlar misol bo'la oladi:

1."Tana a'zolari ko'rsat". Bunda bolalar tik turgan holatda quvnoq musiqa orqali tana harakatlarini ko'rsatadilar. Bu eng yaxshi harakatli mashq.

2."Barmoqlarda oila". Bu o'yin orqali bolalar barmoqlar yordamida oila a'zolarini ingliz tilidagi nomlanishini o'rganadilar.

3."Hayvonlar nomini top". Bu mashg'ulotda bolalar o'qituvchi ko'rsatgan rasmlardan hayvonlar nomini harakatlari bilan ko'rsatib beradilar.

Bolalar adabiyoti ham ingliz tilini o'rgatishda muhim omil bo'la oladi. Yapon olimasi Kochiyama A.ning fikricha, chet tilini o'qitishda bolalar adabiyotidan foydalanish samaralidir. U o'z maqolasida shunday deb yozgan edi: "So'nggi yillarda bir qator tadqiqotchilar EFLga an'anaviy pastdan yuqoriga yondashuvga alternativa sifatida haqiqiy bolalar adabiyotini taklif qilmoqdalar. Masalan, Ghosn (2002) asl bolalar adabiyotidan foydalanish uchun quyidagi yaxshi sabablarni taklif qildi:

1. Bolalar adabiyoti til o'rganish uchun motivatsion kontekstni ta'minlaydi, chunki o'quvchilar tabiiy ravishda hikoyalarga jalb qilinadi;

2. Adabiyot til o'rganishga hissa qo'shishi mumkin, chunki u tabiiy tilni eng yaxshi namoyon qiluvchi vositalardan biri hisoblanadi va shu bilan kontekstda so'z boyligini rivojlantirishga yordam beradi;

3. Adabiyot tilni o'rganishga yordam beradi. Yaxshi adabiyot inson holatining ba'zi jihatlarini ko'rib chiqadi va shu bilan o'quvchilarning hissiy rivojlanishiga hissa qo'shishi va ijobiy shaxslararo va madaniyatlararo munosabatlarni rivojlantirishi mumkin. Shuningdek, Ellis va Brewster (2002) bolalar adabiyotidan foydalanish ijobiy rivojlanishga yordam beradi, deb taklif qildi. chet tili, madaniyati va tillarini o'rganishga bo'lgan munosabat; hikoyalardan foydalanish o'qituvchilarga turli xil, esda qolarli va tanish kontekstlarda bolalarni til bilan tanishtirish orqali yangi lug'at va jumla tuzilmalarini kiritish yoki qayta ko'rib chiqishga imkon beradi, bu ularning tafakkurini boyitadi va asta-sekin o'z nutqiga kiradi.".

Barcha fikrlarni jamlab xulosa qiladigan bo'lsak, boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'rgatishdagi muammolarni o'rganib, ularga amaliy tarzda yechim topish kerak. Bunda ularning yosh xususiyatlari, qiziqishlarini hisobga olgan holda ularga bilim berishni turli mashg'ulotlar orqali amalga oshirish zarur.

Adabiyotlar:

1. Mashrabovna, U. M. ., & Alievnna, B. O. . (2023). COGNITIVE FACTORS IN LANGUAGE ACQUISITION. International Journal of Formal Education, 2(7), 47–51.

2. Umaralieva Munajat Mashrabovna, & Yakhyoyeva Sarvinoz Khayotjon kizi. (2023). The modern methods of using games in teaching foreign language. *Journal of Universal Science Research*, 1(6), 178–180.
3. Umaralieva, M. M., & Yakhyoyeva , S. K. kizi. (2023). HOW TO IMPROVE VOCABULARY THROUGH DIFFERENT STRATEGIES. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(6), 445–447.
4. Umaraliyeva , M. M., & Bozorboyeva , O. A. (2023). USING AUTHENTIC MATERIALS IN AUTONOMOUS LEARNING A FOREIGN LANGUAGE. *GOLDEN BRAIN*, 1(15), 44–49.
5. <https://www.researchgate.net>